

EL CULT A LES ÀNIMES

Ja fa molts anys, pel mes de novembre, la major part del veïnat, d'un carrer invitaven tot el poble al so d'una campaneta o picarol que un xiquet, acompanyat d'un grup de companys, anava tocant pel poble cridant: "Al rosari de les animetes del carrer...!" (el carrer que fos) i allà anaven i devotament resaven el rosari. No vivien tant atrafegats com ara, hi havia temps per fer més vida social, fins i tot, no existia la televisió...

Era una manera de pregar per les ànimes durant el mes dedicat als difunts: el mes de novembre.

Costum que s'ha relegat perquè altres modes de viure s'han imposat.

LA CAPELLA ARDENT

Molts viuen i ho recordaran, que no fa molts anys, quan es moria un veí, abans del seu soterrament, restava unes hores al seu domicili, gairebé vint-i-quatre, on era instal·lada la capella ardent, la qual

cosa encara es fa, però molt més simplificada.

El costum antic consistia en preparar l'estança més espaiosa de la casa amb la paret frontal coberta d'una cortina de roba blanca ribetejada amb una trenyella negra d'un o dos centímetres per tot el seu voltant i a la part central però alta, hi havia, cosida, una creu de roba negra, ribetejada de trenyella blanca. Encara moltes famílies guarden aquestes robes funeràries dels seus avantpassats.

Per formar el túmul es disposava una taula tapada amb dos cobretauls blancs, que feien joc amb l'estor de la paret. L'un, que era el primer que es col·locava, era llarg i cobria la taula fins el sòl i l'altre, més curt. Aquestes robes s'heretaven de pares a fills i si no la tenien, l'ampraven.

Damunt del túmul es dipositava el fèretre que com a únics guarniments hi col·locaven al damunt un ram de dos

enormes pensaments morats i palmes verdes de margalló de roba emmidonada i pintada, al darrere del taüt. Aquest ram acompanyava el difunt fins el cementiri. Després el fuster el guardava per ésser utilitzat per al següent soterrament. Així que, sempre era el mateix, la qual cosa abaratia, en aquells temps, el darrer viatge que tots fem.

Podem calcular que poca feina tindrien les floristeries d'haver existit aleshores.

A l'entrada de la casa on hi havia un difunt, sempre es col·locava un gresol encès, penjat al passamà o a un clau de la paret que simbolitzava l'animeta del mort. A més a més, també se situaven més llums de palometa o gresols encesos a l'estança de la capella ardent, on al llarg del dia o de la nit, la família rebia els condols dels veïns.

Era costum no tancar la porta tota la nit en què

el difunt romania a casa. Quan vaig preguntar el perquè em van contestar que així l'ànima pot eixir més lliurement cap al seu darrer destí.

També cal dir que la família més arrimada no es gitava en tota la nit, estaven vetllant el difunt que ha estava amortallat amb les millors robes que tenia en vida, o solien posar-li una túnica com la dels sants o la de la Verge, i hi havia qui, fins i tot, li posava sabates. No volien que fes el darrer viatge descalç, la qual cosa donava lloc a una situació curiosa, quan es tornava a obrir la sepultura, després de transcórrer els anys marcats per llei, per ficar-hi un altre difunt, apareixia el cos solmit i les sabates intactes, que semblaven pel contrast, més grans del normal.

A hores d'ara, ja no amortallen amb sabates, només solen posar-hi mitges o mitjons.

Angelita Escó Nos

BAR - RESTAURANTE

MESÓN DEL REINO

C/ SANT ANTONI, 12

TELÉFONO 964 / 42 61 87

12185 LES COVES

**CENTRO DE RECUPERACIÓN
FUNCIONAL**

José Antonio Torres Zaragoza
Fisioterapeuta

- FISIOTERAPIA PRE Y POST-OPERATORIA, POST-TRAUMÁTICA Y DEPORTIVA.
- TRATAMIENTOS DE COLUMNA.

C/ MAYOR, 18 - 3º
12001 CASTELLÓN

TELÉFONO 26 05 59